

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2008

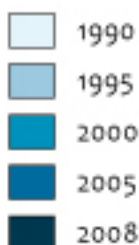
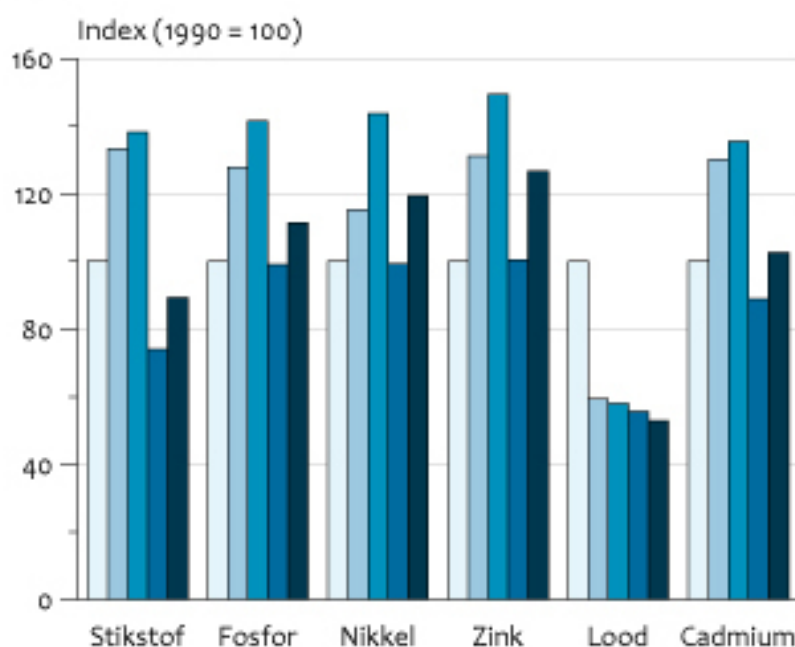
Indicator | 29 september 2010

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

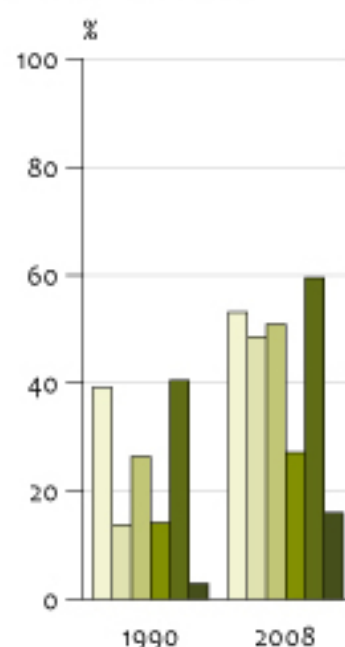
Voor de nutriënten stikstof en fosfor is de bijdrage vanuit de landbouw en de uit- en afspoeling vanuit landbouw- en natuurgronden in 2008 circa de helft van de landelijke belasting; voor de zware metalen cadmium, zink, nikkel en lood is dit aandeel oplopend van 16 tot 60%. Voor de meeste stoffen is dat beduidend minder dan in 2007 vanwege de veel lagere neerslag in 2008.

Belasting oppervlaktewater door landbouw en natuur

Trend

Landelijke bijdrage

Bron: Emissieregistratie.

CBS/julio/0103
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Trends nutriënten

De trend van stikstof en fosfor wordt niet alleen bepaald door ontwikkelingen m.b.t. de bodembelasting maar ook door de relatief grote fluctuaties in de jaarlijkse hoeveelheid neerslag. Omdat in de Emissieregistratie de cijfers worden gepubliceerd op basis van de werkelijke weerjaren, is deze variatie in neerslag terug te vinden in de cijfers. De piek voor stikstof en fosfor in 2007 ten opzichte van 2005 en 2008 is vooral het gevolg van de relatief natte omstandigheden in 2007. Wanneer we de uit- en afspoeling voor 1990 en 2008 berekenen voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor stikstof over deze periode een daling zichtbaar van 16%. Voor fosfor is er een stijging van 3% (Renaud e.a., 2010).

Trends zware metalen

Door maatregelen is de toevoer van metalen naar landbouwbodems afgenomen, onder andere door regelgeving die de gehalten zware metalen in veevoer aan een maximum bindt. Ook worden bij de kunstmestproductie schonere grondstoffen gebruikt (zie tabeltoelichting CBS, 2010). De daling van de toevoer is echter niet uit de gepresenteerde cijfers van de belasting van het oppervlaktewater af te lezen, omdat net zoals bij stikstof en fosfor de uit- en afspoeling van metalen uit landbouwbodems sterk wordt beïnvloed door de neerslaghoeveelheden. Als de uit- en afspoeling voor alle jaren wordt berekend voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor alle zware metalen de uit- en afspoeling redelijk constant.

Voor lood zien we tussen 1990 en 1995 een daling die wordt veroorzaakt door een afname van de emissie door loodhagel bij de jacht.

- [indicator=nl0518]

Referenties

- Emissieregistratie (2010). Jaarcijfers 2008. RIVM, Bilthoven; PBL, Bilthoven; CBS, Den Haag; RWS-Waterdienst, Lelystad; Deltares, Utrecht; Alterra, Wageningen; Agentschap.nl, Utrecht en TNO, Utrecht. <http://www.emissieregistratie.nl> [4].
- CBS (2010). [StatLine: Zware metalen op landbouwgrond](#) [5]. CBS, Voorburg/Heerlen.
- Renaud, L, L Bonten en F. van der Bolt (2010). Actualisatie Landelijke Emissieregistratie 2010. Uit- en afspoeling nutriënten met STONE2.3 Project eindverslag 16 juli 2010. Alterra, Wageningen.

Relevante informatie

- [indicator=nl0085]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [4].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur

Omschrijving

De belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur is voornamelijk toe te wijzen aan de uit- en afspoeling vanuit het compartiment bodem. Voor lood is de jacht (loodhagel) een belangrijke bron.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking in de Emissieregistratie (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-Waterdienst, Deltares, Wageningen Universiteit-Alterra, Agentschap.nl, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [4]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [4]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCCIn totaal circa 300 stoffenCirca 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Overzicht documentenBegrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Begrippenlijst

Opmerking

Omdat de uit- en afspoeling van stikstof, fosfor en zware metalen niet kan worden uitgesplitst naar landbouw en natuur afzonderlijk, is dit in deze figuur gezamenlijk weergegeven.

Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheidscodering

Complex, zie de diverse factsheets op de website van de Emissieregistratie achter 'Overzicht documenten'.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2010). [Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2008](#) [6] (indicator 0103, versie 11 , 29 september 2010). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010311>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0103> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0103_001x_clo_11_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0103-001x-clo-11-nl.xls> [4]

<http://www.emissieregistratie.nl/> [5] <http://statline.cbs.nl/StatWeb/Table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37878&D1=a&D2=a&HDR=G2&LYR=G1:0> [6]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010311>